

Posudek na bakalářskou práci	
☐ školitelský posudek ☒ oponentský posudek	Jméno posuzovatele: Vojtěch Fiala Datum: 8.9.2020
Autor: Martin Musil	
Název práce: Asociace mezi zrzavou barvou vlasů a jinými morfologickými, fyziologickými a behaviorálními znaky	
☒ Práce je literární rešerší ve smyslu zveřejněných požadavků (pravidel). ☐ Práce obsahuje navíc i vlastní výsledky.	
Cíle práce (předmět rešerše, pracovní hypotéza...)	
<p>Student podává přehled současných znalostí o lidské zrzavosti. Výklad zahajuje vysvětlením molekulárně-genetické podstaty zrzavosti. Poté objasňuje vliv poměru dvou typů pigmentu melaninu na zbarvení vlasů a pokožky. Dále se věnuje spojitosti mezi zrzavostí a výskytem pih a névů, mezi zrzavostí a prevalencí kožních rakovin; provádí přehled názorů na dědičnost zrzavosti a diskutuje vnímání bolesti u zrzků. Zmíněny jsou i psychologické a behaviorální koreláty zrzavosti. Závěrečná kapitola (Praktická část) umožní čtenáři nahlédnout do způsobu, jakým student získal odborné články a jak je kategorizoval. Jde o <i>jedinou kapitolu, pro kterou student v abstraktu stanoví cíl</i> (průzkum prací, jejichž název či abstrakt zmiňuje zrzavost).</p>	
Struktura (členění) práce:	
<p>Práci tvoří abstrakt, obsah, seznam zkratk, úvod, 8 kapitol, jež jsou členěny na podkapitoly, závěr (vedený jako kapitola 9), seznam ilustrací a reference. Před kapitolou 1 je nečíslovaný nadpis „Teoretická část“, kapitola 8 je označena jako „Praktická část“.</p>	
Jsou použité literární zdroje dostatečné a jsou v práci správně citovány? Použil(a) autor(ka) v rešerši relevantní údaje z literárních zdrojů?	
<p>Student vychází ze 100 literárních zdrojů. Ty jsou citovány uspokojivým způsobem, ocenil bych ale <i>zřetelnější přiřazení citací k vykládaným faktům</i>. Student často nejprve uvede celý odstavec a až na jeho konci je několik citací. Není tedy zřejmé, který z daných údajů, jichž je v odstavci zpravidla více, naleznou v které citované práci, a <i>zda je daný zdroj opravdu původním zdrojem ve věci citovaného faktu</i>. Za závažnější problém považuji opakované citování učebnice Dermatovenerologie. Chápu, že je někdy těžké rozlišovat mezi monografií daného oboru a učebnicí, ovšem výše zmíněná kniha se jasně prezentuje jako učebnice. Dále radím studentovi, aby se v dalších textech snažil citovat co nejnovější práce, jež prokazují daný fakt. Pochybuji, že zejména v oblasti genetiky a medicíny jsou dodnes nejvyššími zdroji informací práce z 80. let minulého století. Budu rád, když se k této mé výtce student vyjádří. Oceňuji, že většina citací je ve správném formátu. V seznamu literatury doporučuji využívat formát citací, který omezí výčet autorů. Je zbytečné ztratit půl stránky vyjmenováváním desítek autorů.</p>	
Pokud práce obsahuje (nadstandardně) i vlastní výsledky, jsou tyto výsledky adekvátním způsobem získány, zhodnoceny a diskutovány?	
<p>Ano, práce do jisté míry obsahuje i vlastní výsledky. Student uvádí způsob, jakým články zkoumající zrzavost získal, reportuje jejich počty v jednotlivých databázích (WoS, PubMed, vyhledávač Google Scholar) a zařazuje články podle tématu, jímž se zabývají. Toto rozdělení prezentuje i graficky. Považuji tuto část práce za zajímavou, ačkoli si myslím, že její označení (Praktická část) je nadsazené. Jde pouze o shrnutí témat a množství dostupných článků, proto jsem práci považoval pouze za literární rešerši, viz výše.</p>	

Formální úroveň práce (obrazová dokumentace, grafika, text, jazyková úroveň):

Obrazová dokumentace je vhodně použita (např. ukazuje probírané druhy kožních nádorů). Grafickému zpracování ani sazbě nemám co vytknout. Problémem je kolísající kvalita výkladu: místy autor stručně, srozumitelně a přitom čtivě předestře danou problematiku (zejm. molekulárně-genetické výklady), jinde jsou věty kostrbaté a působí dojmem, že je autor po sobě ani nečetl. Některé odstavce na sebe nenavazují a občas spolu nesouvisí ani věty v odstavci (např. podkapitola 1.4, první odstavec). Četné jsou překlepy a chybějící čárky v souvětích. Podle mého názoru také autor nesprávně užívá vedlejší věty v souvětích, které *nedávají jednoznačný smysl*.

Splnění cílů práce a celkové hodnocení:

Bakalářská práce by měla studentovi pomoci udělat si obrázek o oboru, který si vybral, dále by v ní měl ukázat, že je schopen vyhledat v odborné literatuře relevantní informace a na jejich základě vytvořit srozumitelný výklad. To se podle mého názoru studentovi povedlo. Chyby, které práci provází, jsou vyváženy „zápalem“, se kterým jsou témata zpracována. Text se snaží pokrýt poměrně široké téma. Dle mého názoru právě kvůli šíři tématu bakalářská práce některé poznatky pomíjí. Přijde mi zvláštní, že vůbec nezmiňuje nedávno vyšlý článek, kde je prvním autorem studentům školitel (Flegr et al., 2020, viz <https://doi.org/10.1111/exd.14119>) ani jeho loňský článek (Flegr & Sýkorová, 2019, viz <https://doi.org/10.1038/s41598-019-54662-5>). Problémem podle mě trpí také kapitola o rakovině kůže: Zde student z velké části opouští téma zrzavosti a věnuje se výhradně genetickým, fenotypovým a environmentálním faktorům spojeným s rakovinou kůže. Student měl tyto faktory diskutovat s ohledem na zrzavost – nyní je čtenář nucen si souvislosti domýšlet. Nejsm si jist, že předložená bakalářská práce je výsledkem úzké spolupráce mezi školitelem a studentem. To lze však vysvětlit i snahou školitele nechat studentovi svobodu ve způsobu, jakým téma uchopí. Domnívám se, že zmíněné problémy a nedostatky již další studentovy práce tolik provázet nebudou, na přípravu bude více času a práce budou podrobeny kritice spolupracovníků, popř. spoluautorů. Práci *doporučuji k obhajobě*. Navrhuji *hodnocení velmi dobře až výborně*, v závislosti na průběhu obhajoby, zejména s ohledem na vyjádření školitele ve věci spolupráce s autorem bakalářské práce.

Otázky a připomínky oponenta:

- 1) Student bohužel nepojednává o spojitosti zrzavosti a osobnostních vlastností (sociosexualita, „big five“, adjustace životních historií). Činí tak přesto, že na pracovišti, na kterém BP psal, výzkumní pracovníci tyto otázky právě nyní řeší. Proč nejsou tato témata zmíněna, jde o opomenutí, nebo záměr (autor si nechce „vykrádat“ témata, jež zpracuje v DP)?
- 2) Student předestírá hypotézu, že v rovníkových oblastech existuje selekční tlak na udržení takových variant genu MC1R, jež zapříčiňují větší množství eumelaninu v pokožce. Jsou dostupné práce, které by dané téma zkoumaly na původní africké populaci?
- 3) Mohl by student doplnit, jaká je v současnosti mortalita u maligního melanomu? Jak si autor vysvětluje fakt, že relativně nejvyšší výskyt maligního melanomu je u obyvatel Austrálie?
- 4) Z jakého důvodu se student v kapitole 8 rozhodl zařadit do tematických okruhů vždy „nejméně 200 prvních článků“?
- 5) Student často cituje (bio)medicínské a genetické články z 80. a 90. let. Mohl by vysvětlit, proč z nich vychází a proč se domnívá, že nejsou zastaralé (např. přesnější a důvěryhodnější data *nejsou dosud dostupná*, moderní metody výzkumu umožňující zpracovávat velké množství genetických vzorků nepřinesly nic nového)?

Návrh hodnocení školitele nebo oponenta (bude zveřejněn)

výborně velmi dobře dobře nevyhověl(a)

Podpis školitele/opponenta:

Instrukce pro vyplnění:

- Při posuzování je nutno zohlednit požadavky stanovené pro vypracování bakalářských prací – viz :
<https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-studium>
a <https://www.natur.cuni.cz/biologie/studium/bakalarske-obhajoby>
- Tučně vyznačené rubriky jsou povinnou součástí posudku.
- Prosíme oponenty i školitele o co nejstručnější a nejvýstižnější komentáře k jednotlivým bodům, celková délka by neměla přesáhnout 2 strany (jednotlivé boxy lze prodloužit i zkrátit)
- Zaškrtování políček: Vložte kurzor před políčko, klikněte pravým tlačítkem myši, zvolte **Vlastnosti**, vyberte **Zaškrtnuto** a **OK**.

Instrukce pro doručení:

- Posudek, prosím, zašlete v elektronické a rovněž tištěné formě. Elektronická verze bude zveřejněna s předstihem na internetu, tištěná poslouží jako součást protokolu o obhajobě.
- Posudek v **elektronické podobě** ve formátu **.pdf** (případně **.doc** nebo **.txt**) na e-mailovou adresu petr.turecek@natur.cuni.cz a jako **Předmět/Subject** uveďte **Posudek bakalářské práce**.
- **Vytištěný a podepsaný výtisk** na adresu: **Mgr. Petr Tureček, Ph.D.**, Katedra filosofie a dějin přírodních věd PŘF UK, Viničná 7, 128 44 Praha 2.